

Невідомі факти про відомого дослідника Дж. С. Давенпорта (1907–2001): коротка історична довідка

Евген Федоришин (Тернопіль)

Усі, кому цікава тема талярів, знають, що при описі цих монет, зазвичай, зазначається номер за каталогом Давенпорта. Якщо з каталогом нумізмати більш-менш знайомі, то про самого дослідника відомо небагато. Автор жодного разу не претендує на повну інформації, проте сподівається, що стаття дасть можливість пролити більше світла на таку цікаву та непересічну особистість.

Джон Стюарт Давенпорт, а саме так ззвучить повне ім'я цього видатного нумізмата і професора англійської літератури, народився в 1907 р. у м. Буффало, штат Нью-Йорк. Навчався Джон в Корнельському університеті, де і отримав ступінь бакалавра у 1928 р., а ступінь магістра рік по тому, але вже у Гарварді. Викладацька діяльність молодого науковця розпочалася у 1929 р. в Технологічному інституті Карнегі, що в Пітсбургу, де протягом трьох років він викладав англійську літературу. Докторський ступінь професор Давенпорт здобув в Університеті Північної Кароліни у 1934 р. У післявоєнний період він продовжив працювати в коледжі Нокс у м. Гейлсберг, штат Іллінойс [1].

Саме в Ноксі, де Давенпорт займався викладацькою діяльністю, у 1960 р. в пам'ять про своїх батьків він засновує премію імені Е. Юджина та Елли Стюарт Давенпорта [2]. Премію присуджують й досі за значні здобутки в художній літературі, поезії та драматургії. Варто зазначити, що сам засновник премії не обмежувався лише нумізматикою. Є у його творчому доробку і кілька художніх книжок та драматургічних творів.

Монетами молодий Джон зацікавився в чотирнадцятирічному віці, а його перша книжка була опублікована в 1947 р. («European Crowns Since 1800» — «Європейські таляри після 1800 року»). Перші наукові статті Давенпорта вийшли на шпальтах журналу «Нумізмат» у січні 1944 —

грудні 1946 р. У тому самому журналі з вересня 1948 по серпень 1952 р. були надруковані уривки з його майбутньої роботи по європейських талярах 1700–1800 рр. [3, 4]. Як і слід було очікувати, нумізматичні праці професора Давенпорта уже при його житті не пройшли непоміченими. У 1967 р. Джон Стюарт Давенпорт отримав найвищу нагороду Американського нумізматичного товариства — пам'ятну нагороду Фаррена Зерба — за значний внесок у нумізматику та розвиток нумізматики як науки [5].

У 1972 р., пропрацювавши понад 25 років у Ноксі, вже немолодий Джон Стюарт переїжджає до Флориди, у місто Корал Гейблс. За свідченнями очевидців, професор Давенпорт працював над своїми працями аж до останніх днів [6]. Фінальною опублікованою роботою автора стала книга «Таляри Бранденбург — Франконії», яка побачила світ у 2000 р.

Основні праці

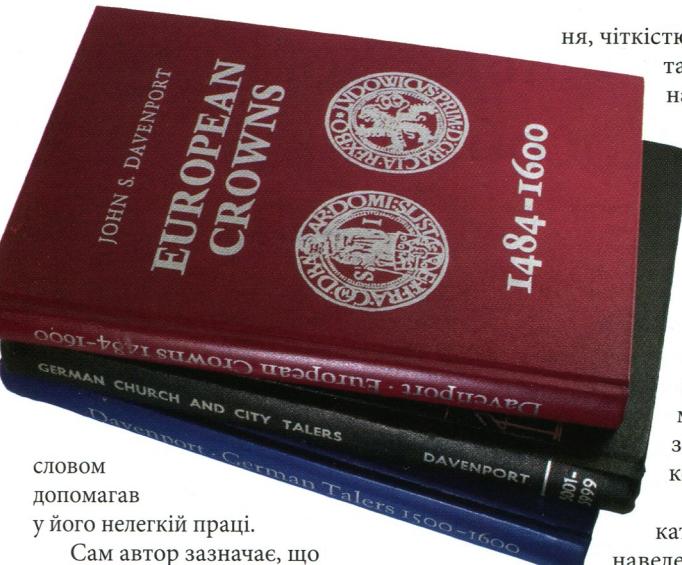
Одними з найбільш шанованих та загальноприйнятих серед колекціонерів талярів є саме праці Джона Стюарта Давенпорта. Складаючи каталог, кожному типу монети автор присвоїв

окремий номер, починаючи з одного та закінчуючи більш ніж десятма тисячами. Певні зміни у штемпелі та інші різновиди Давенпорта позначає буквами англійського алфавіту — «А», «В», «С» і т.д. Зазвичай, кожна монета подається із зображенням аверсу та реверсу (у натуральний розмір) і детальною круговою легендою. Жодного ступеня рідкості автор не вказує. На початку кожного тематичного підрозділу, які виділяються на основі міст, земель або правителів, міститься коротка історична довідка. Також може бути подана інформація щодо причини карбування тієї чи іншої монети.

Щоправда, інколи трапляються і монети без зображень. Проте відсутність ілюстрацій у тексті не свідчить про рідкість таких талярів. Навпаки, деякі надзвичайно рідкісні екземпляри були проілюстровані у каталогах Давенпорта, на відміну від більш поширених, зображення яких з певних причин було важко отримати. Отже, монети, зображення яких відсутні, не слід вважати рідкісними. Про це пише сам автор у передмові. У зв'язку з великою кількістю різновидів деяких талярів, зокрема німецьких, автор не завжди описує усі можливі варіанти, а просто вказує на їхнє існування.

З іншого боку, в описі окремих монет, за наявності достатньої кількості матеріалу, подано повний перелік варіацій чи то одного року, чи одного типу. У цьому не варто шукати певного змісту, адже, за твердженням Джона Стюарта, монети обиралися довільно [3, 7].

У 1958 та 1968 рр. у пошуках потрібної інформації Давенпорт приїздив на декілька місяців до Європи. Зображення, опис монет, трактування та переклад легенд — усім цим автор завдячував багатьом європейським музеям та їх кураторам, колекціям банків, приватним колекціонерам, американським та європейським дилерам, аукційним домам, нумізматичним фірмам, профільним товариствам та асоціаціям. Професор Давенпорт був надзвичайно вдячний усім тим, хто своєю критикою, оцінкою чи просто добрим

словом
допомагав
у його нелегкій праці.

Сам автор зазначає, що до справи, яку він розпочав, його надихнула любов до нумізматики. А вже пізніше, з розвитком теми та друком каталогів, на перше місце вийшли науковість і точність інформації. Адже Давенпорт, насамперед, прагнув забезпечити колекціонерів потрібною інформацією, яка б стала ім у нагоді при поповненні колекцій, а також заохотити їх до більш детального вивчення власних екземплярів [3, 4].

У своїх перших книжках Давенпорт подавав так звані «цінники» — результати продажу описаних ним монет на європейських аукціонах. Проте від такої практики згодом довелося відмовитися, оскільки, ця інформація швидко ставала застарілою та не відповідала дійсності [2, vi]. У передмові до одного зі своїх видань автор вказує, що вартість монет, поміж іншого, визначається станом збережен-

ня, чіткістю карбування, попитом та особливими обставинами, які ще ніхто не скасовував [7, v]. Також у вступному слові, зазвичай, міститься потрібна інформація щодо правильного використання каталогів, методів чи особливостей збору даних для їх наповнення. Ця інформація, безумовно, зацікавить багатьох колекціонерів.

Повний перелік

каталогів Давенпорта

наведено у таблиці. Перші

дев'ять основних томів розміщені у хронології карбування описаних у них монет. До переліку, окрім основного циклу каталогів, що об'єднані єдиною нумерацією, входять також інші книжки на нумізматичну тему. У таблиці подано лише найновіші видання, оскільки вони вже містять потрібні зміни та доповнення порівняно з попередніми. Їх і рекомендуємо до купівлі чи ознайомлення. У списку також відсутні першодруки, що пізніше були об'єднані у тематичні каталоги.

Звичайно, кожен сам вирішує, якою літературою поповнювати власну бібліотеку, проте справжній нумізмат просто зобов'язаний тримати під рукою одну з книжок Давенпорта, принаймні з цікавої для нього теми.

Пройшло вже багато років з моменту випуску перших каталогів Джона Стюарта Давенпорта, але його праці й

надалі залишаються основним, а інколи чи не єдиним джерелом інформації для колекціонерів талярів. Саме професор Давенпорт був першопрохідцем у їх вивченні і систематизації та публікації каталогів на основі опрацьованої інформації. Його вважають беззаперечним експертом з цієї теми, при вивчені якої, як сам зазначав, він отримував неабияке задоволення.

Список літератури

1. John S. Davenport papers, 1954–1996 [Electronic resource].— Mode of access: <http://www.numismatics.org/Archives/Jsdavenportbio>.— The headline from display.

2. Awards and Prizes. Knox College [Electronic resource].— Mode of access: <http://www.knox.edu/offices-and-services/registrar/catalog/awards-and-prizes.html>.— The headline from display.

3. Davenport J. S. German Secular Talers 1600–1700 / John S. Davenport.— Frankfurt am Main: Num. Verlag P. N. Shulten, 1976.— 588 p.

4. Davenport J. S. German Talers 1500–1600 / John S. Davenport.— Frankfurt am Main: Num. Verlag P. N. Shulten, 1979.— 422 p.

5. Farran Zerbe Memorial Award [Electronic resource].— Mode of access: <http://www.money.org/AM/Template.cfm?Section=Awards2&Template=/CM/HTMLDisplay.cfm&ContentID=5280>.— The headline from display.

6. What is the «Davenport Number» referred to in the labels? [Electronic resource].— Mode of access: <http://kittredgecollection.org/resources?section=davenport>.— The headline from display.

7. Davenport J. S. Large Size Silver Coins of the World / John S. Davenport.— Galesburg, ILL., 1972.— 186 p.

8. Davenport J. S. European Crowns 1600–1700 / John S. Davenport.— Galesburg, ILL., 1974.— 634 p.

Назва книжки (англ.)	Місце, рік друку	Номер описаних монет	Номер видання
Європейські талари			
European Crowns 1484–1600	Frankfurt, 1985	8001–8899	2nd edition
European Crowns 1600–1700	Galesburg, 1974	3001–5000	
European Crowns 1700–1800	Galesburg, 1971	1001–1876	3rd edition
European Crowns and Talers since 1800	London, 1964	1–996	2nd edition
Німецькі талари			
German Talers 1500–1600	Frankfurt, 1979	8901–10063	
German Secular Talers 1600–1700	Frankfurt, 1976	6001–7904	
German Church and City Talers 1600–1700	Gelesburg, 1975	5001–5999	2nd edition
German Talers 1700–1800	London, 1965	1901–2951	2nd edition
German Talers since 1800	Gelesburg, 1949		
Тематичні праці (за датою друку)			
Large Size Silver Coins of the World	1991		3rd edition
Silver Gulden 1559–1763	1992		
Монети окремих земель, правителів і т.д.			
The Dollars of Africa, Asia and Oceania	1969		
The Talers of the Austrian Noble Houses	1972		
The Talers or Écus of Alsace-Lorraine	1986		
The Talers of Silesia	1987		
The Coinage of the Ernestine and minor Albertine Saxon Duchies	1988		
Ecus, Talers, Scudos, Daalders, Patagons, Piastres, Ducatons of the French Provinces 1541–1673	1989		
The Talers of the Dukes of Shleswig-Holstein 1522–1808	1990		
East Baltic Regional Coinage 1250–1780	1996		
The Daadlers of the Dutch Feudal States	1997		
The Talers of Brandenburg-Franconia	2000		